

בבית המשפט העליון

בש"פ 6060/10

בפני: כבוד השופט א' רובינשטיין

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב מיום 12.8.10 בפ"ח 1162/05 שניתנה על-ידי השופטת כוחן

תאריך הישיבה: י"ב באלול תש"ע (22.8.10)

בשם המבקש: עו"ד ד"ר חיים משגב

בשם המשיבה: עו"ד איילת קדוש

החלטה

א. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב (השופטת כוחן) מיום 12.8.10 בתיק פ"ח 1162/05, בגדרה נדחתה בקשת העורר למתן היתר יציאה לחו"ל, לתפילת ראש השנה באומן שבאוקראינה, מקום קבורתו של ר' נחמן מברסלב ז"ל.

רקע

ב. פרטי המקרה מפורטים בהחלטת השופטת חיות מיום 15.3.10 בבש"פ 2064/10, שעסק גם הוא בבקשה להיתר יציאה לחו"ל. העורר הורשע, יחד עם אשתו לשעבר, בבית המשפט המחוזי בתל אביב (השופטים טל (כתארו אז), לבהר-שרון ואמסטרדם, 14.3.10) בעבירות של התעללות בקטין חסר ישע על ידי אחראי ובמעשה מגונה בקטין בן משפחה בנסיבות אינוס, כלפי בנם, יליד 2004, במהלך חודש ספטמבר 2005 והוא אז תינוק שטרם מלאה לו שנה. בזמן ניהול ההליך בבית משפט קמא היו שני הנאשמים משוחררים בתנאים, וכן הותר לעורר טרם מתן הכרעת הדין לצאת את

הארץ מספר פעמים. ביום 14.2.2010, כחודש לפני מתן הכרעת הדין ובטרם נקבע מועד לשימועה, הגיש העורר בקשה לצאת לחו"ל במסגרת טיול מאורגן לקובה. ראשית ניתנה הסכמה לדבר, אך משנקבע מועד למתן הכרעת הדין בסמוך לנסיעה, בוטל ההיתר ועוכבה יציאתו של העורר מהארץ, והיא עודנה מעוכבת. ערר על ההחלטה נדחה על ידי השופטת חיות (בש"פ 2064/10 הנזכר). בהחלטתה נאמרו בין היתר הדברים הבאים, היפים אף לענייננו:

"ערר זה טוב היה לו שלא הוגש משהוגש. העורר הורשע כמי שבצוותא חדא עם אשתו דאז ביצע שורה של מעשי התעללות ופגיעות מיניות מחרידות בתינוק בן יומו לצורך גירוי וסיפוק מיני שלו ושל אשתו דאז. משהורשע העורר בדין ומשהוא ממתין לגזירת דינו, אין מקום להשוות את מעמדו כיום כנאשם שהורשע, למעמדו בעת שניתנו לו ההיתרים הקודמים כנאשם שחזקת החפות עומדת לו. אכן, העורר כמי שהורשע בדין אינו נהנה עוד מחזקת החפות ונוכח המעשים הקשים שבהם הורשע, אין להוציא מכלל אפשרות כי אם ייצא את הארץ יבחר להימלט מאימת הדין ומאימת העונש הצפוי לו. על כן בצדק ביטל בית משפט קמא את ההיתר שניתן לעורר קודם הכרעת הדין, לצאת לטיול בקובה..."

ג. התיק העיקרי נקבע לטיעונים לעונש ליום 16.9.10, כך שעונשו של העורר צפוי להיגזר בקרוב. לאחרונה, הגיש העורר בקשה נוספת להיתר יציאה לחו"ל – הבקשה נשוא הערר דנא – לשם השתטחות על קברו של הרבי מברסלב. בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה, נוכח התנגדות המדינה. בהחלטה נאמר, כי מאז החלטת השופטת חיות לא חל שינוי במעמדו של המבקש, וכי נסיעה לקברי צדיקים אינה צורך חיוני. הוסף, כי משהורשע העורר, הוא צפוי לעונש, ואין להתיר את יציאתו מהארץ כל עוד לא נשא בעונשו.

הערר והדיון

ד. בערר מתבקש היתר ליציאה לאומן. נאמר, כי העורר נוסע לשם מדי שנה, וכי מאז הגשת כתב האישום הותר לו לנסוע לחו"ל 12 פעם. נטען, כי לעורר דירה בבעלותו היכולה לשמש כבטוחה, וכי אין לו כוונה להימלט מאימת הדין. הוסף, כי העורר מתכוון לערער על הרשעתו. נטען עוד, כי העורר מבקש לנסוע לאומן לקיום אמונתו, וכי מאמין הוא שהביקור עשוי לעזור לו בגזירת עונשו. הוסף, כי חלף זמן רב מאז המעשים בהם הורשע, וכי היציאה המבוקשת היא לפרק זמן מוגבל ובמסגרת קבוצתית.

ה. בדיון ציין עו"ד ד"ר משגב בשם העורר, כי אין חשש להימלטות; באשר להרשעה, נאמר כי העורר נתפס כשותף לעבירות אף שלא נגע בילד והוא שהתלונן בפני הרשויות, ומכל מקום הכרעת הדין בוששה לבוא – כך נאמר – למעלה משנה; אין המדובר הפעם בטיול אלא בנסיעה קבוצתית ל- 3-4 ימים, ויש לכבד את משאלתו; עסקינן במקום תפילה מאוד מיוחד, שבראש השנה יש בו התרוממות רוח אדירה. עוד נאמר, כי פרשת גזר הדין כבר נדחתה מספר פעמים, ויתכן שתידחה שוב. על כן, כך נטען, האיזון מצדיק לבדוק את הדברים לגופם, ולזכור כי מזה חמש שנים לא עבר העורר עבירות ולא הפר תנאי שחרור, מה גם שמסוכנותו המינית של העורר הוערכה כבינונית-נמוכה; לשיטת העורר נסיעתו חיונית, מתוך תקווה להסתייעות בתפילה במקום ערב גזר דינו.

ו. באת כוח המדינה עו"ד קדוש טענה כי העורר הורשע בעבירות איומות, ואין מדובר בנסיעה חיונית כמו – למשל – לטיפול רפואי.

הכרעה

ז. עיינתי בכתב האישום ובהכרעת הדין ולא אדרש כאן לפרטי תוכנם; די לומר, כי מדובר במעשים מיניים קשים, במספר הזדמנויות מתועד, בקטין בן פחות משנה שהוריו התעללו בו. רוב מלים בכגון דא אך למותר. העורר אינו נהנה עוד, כפי שכבר נאמר מפי השופטת חיות, מחזקת החפות. לדעתי מדיניות שיפוטית נכונה היא כי המורשע בעבירות חמורות לא ייצא ככלל מהארץ בטרם נגזר עונשו, אלא אם כן מדובר בעניין דחוף ביותר ללא תחליף, במיוחד בנושאים רפואיים. במקרים רבים יציאה כזאת גם משמיעה חשש להימלטות; ועל כן צריכה היציאה המיוחדת להיות מלווה בערבויות גבוהות. אך אלה יהיו חריגים, והכלל של אי יציאה מתיישב עם השכל הישר וגישתו של אדם מן היישוב.

ח. אכן, עו"ד ד"ר משגב ביקש להסתייע בהחלטתי בבש"פ 10697/05 אזברגה נ' מדינת ישראל (לא פורסם), שבה נסקרו פרמטרים לעניין תפילה בציבור למי שנתונים במעצר בית. ואולם, בענייננו אין מדובר ביציאה לתפילה בציבור בראש השנה, שאין חולק כי היא נתונה לעורר בישראל, בבית כנסת בו יחפוץ. המדובר ביציאה לתפילה באומן בראש השנה, מועד מקובל ביותר בקרב חסידי ברסלב, המהוה בעשורים האחרונים מוקד להתכנסות המונים. גם אם אצא מהנחה כי בהקשר ספציפי זה באשרה קבוצתית אין חשש בולט להימלטות מאימת הדין (אף שאינו מתאיין), השאלה בעיניי

היא – כאמור – רחבה יותר, ועניינה היש לאפשר למורשע בעבירה חמורה יציאה מן הארץ לצורך שאינו חיוני במובנו הפשוט. איני מקל ראש באמונתו של כל אדם, לרבות הרואים השראה מיוחדת בימי ראש השנה באומן, בעקבות דברים המצוטטים מפי ר' נחמן מברסלב; זאת - אף שישנן גם דעות אחרות לגבי יציאה מארץ ישראל לעניין תפילה, וכמובן איש באמונתו יחיה. ואולם, משאין הזכות הבסיסית לתפילה בציבור נפגעת, נראה לי כי כף הכלל, של אי אישור יציאה בכגון דא, היא המכריעה - בהיעדר נסיבות חריגות.

ט. איני נעתר איפוא לערר, ויש לקוות כי בעקבות תפילות בארץ הקודש ייכתבו וייחתמו הכל לשנה טובה.

ניתנה היום י"ג באלול תש"ע (23.8.10).

ש ו פ ט